

Türkmen golýazmalary dünýäde meşhurlyk gazanýar

Category: Edebiyat täzelikleri, Kitapcy, Türkmen dili
написано kitapcy | 22 января, 2025

Türkmen golýazmalary dünýäde meşhurlyk gazanýar TÜRKMEN GOLÝAZMALARY DÜNÝÄDE MEŞHURLYK GAZANÝAR

Gadymy türkmen medeniýetini öwrenmek barada ygtybarly çeşmeler hökmünde orta asyrlarda ýazylan golýazma kitaplary hasaplanylýar. Golýazmalar mirasy türkmen halkynyň iň esasy milli we medeni baýlygy hem-de hazynasy bolup durýar. Olar iň aýawly görnüşde goralup saklanylmalý gymmatly çeşmelerdir. Golýazmalar özleriniň asyl nusgalygy we ygtybarlylygy bilen taryhyň dürli döwürlerinde dilimiziň ösüşine özuniň täsirini ýetiripdir. Golýazmalar dili, edebiýaty we milli mirasy öwrenmekdr hem deňsiz-taýsyz hazynadır. Dürli ugurlarda ýazylan golýazma kitaplary bolsa, şol bir wagtyň özünde, türkmen medeniýetini biziň häzirki günlerimize ýetirmekde uly hyzmaty ýerine ýetiryär. Olar gadymy we häzirki türkmen medeniýetini öwrenmekde bize ýagty nur saçýar.

Hemmämize belli bolşy ýaly, türkmen dilli golýazmalar özleriniň gadymylygy, asyl nusgalylygy, arassalygy we nepisligi bilen tapawutlanýarlar. Türkmen halkynyň geçmiş edebi mirasyna, ajaýyp ýazuw ýadygärliklerine bu günü Gündogary öwreniş ylmynda ýokary baha berilýär.

Türkmenistanyň Ylymlar akademiyasynyň Milli golýazmalar institutynyň işgärleriniň dürli ýurtlaryň kitaphanalaryna guralan iş saparlary türkmen halkynyň medeni mirasyna dahilly baý edeni hazynalaryň üstünü açdy, olaryň elektron nusgalary ata Watanymyza getirildi.

Daşary ýurtlardan gelýän golýazmalar bilen bir hatarda, Türkmenistanyň YA-nyň Milli golýazmalar institutynyň hazynasyndaky edebi çeşmeleri öwrenmäge, Türkmenistanyň öz raýatlarynyň şahsy kitaphanalarynda saklanyp galan gadymy golýazmalary toplamaga berilýän ähmiyet hem gün-günden artýar.

Häzirki wagtda institutyň golýazmalar hazynasynda arap, pars, türkmen dillerinde ýazylan 10 müñe golaý golýazma bar.

2013-nji ýylda Türkmenistanyň YA-nyň Milli golýazmalar institutynyň baýry alymlary A.Aşyrowyň, A.Mämmetjumaýewiň we G.Guzuçyýewanyň taýýarlamagynda türkmen dilinde «Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasynyň milli golýazmalar institutynyň golýazmalarynyň teswiri (türkmen dilindäki golýazmalar)» atly kitap çapdan çykdy. Bu kitaba 600 töweregى türkmençe golýazma boýunça düzülen jemi 800 sany ylmy teswir girizildi. Kitapdaky teswirlerde, mümkün boldugyça, sene yzygiderligi saklandy. İşde Gündogar golýazmalaryny öwrenýän dürli ýurtlardaky ylmy merkezlerde işlenilip düzülen kadalardan hem-de golýazmalar institutynyň alymlarynyň işläp düzen kadalaryndan ugur alyndy. Golýazmalara teswir berlende olaryň göçürilen döwrüne we eserleriň mazmunyna üns berildi.

Bu kitap çapdan çykansoň türk diline terjime edilendigini aýratyn bellemelidiris. Türkiye Respublikasynyň «Türk dünýäsi fondy» guramasy bilen bilelikde maňa hem bu teswiriniň türk diline terjimesini amala aşyrmak miýesser etdi. 2015-nji ýylyň dekabr aýynda hem bu kitap Türkiye Respublikasynyň Eskişehir häkimligi we «Türk dünýäsi fondy» guramasy tarapyndan Türkiye Respublikasynda türk dilinde çap edildi. 2016-njy ýylyň 29-njy ýanwarynda hem Stambul şäherinde bu kitabyň tanyşdyrylyş dabarasyna dürli halkara guramalarynyň wekilleri gatnaşdylar. Türkmen dilinden türk diline terjime edilip çap edilen bu teswir kitaby türkmen golýazmalarynyň dünýäniň ylmy jemgyýetçiliginiň onuň mazmuny bilen tanyş bolmagynda, dünýä ýaýradylmagynda, türkmen medeniýetiniň ösen derejesini açyp görkezmekde uly bir başlangyjyň ajaýyp miwesidir. Bu kitap teswir, katalog ylmy bilen bagly bolansoň, türkmen ylmynyň halkara derejesindäki hyzmatdaşlygyna, halklaryň dost-doganlyk gatnaşyklarynyň ösdürilmegine uly itergi berer. Halklaryň medeni aragatnaşyklarynu has-da ýakynlaşdyrar we jebisleşdirer.

Rahman ILMÄMMEDOW,

Türkmenistanyň YA-nyň Milli golýazmalar institutynyň uly ylmy

işgäri. Edebiyat täzelikleri